

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 12.

AMOR FILIAL.

Lo Sr. Jeroni era un fideuher retirat que vivia al carrer de 'n Llástichs.

Una vida de treball ab accompanyament de pesadas curtas li havia donat sinò una fortuna, un passament, ó com si diguéssem lo necessari per esperar sense inquietut l' hora de la mort, casi segur de que aquesta no 's podia valer ni de la fam ni de la miseria per cumplir sa fúnebre missió destructora.

Tenia diners áredit y bén assegurats sobre primera hipoteca: cobrava 'ls interessos bestrets, y si 'l dia de caure un venciment no li cumplian, tenia sempre un procurador al punt de dalt, dispositat á disparar, no més qu' ell toqués lo gatillo. ¡Amigo, 'l home 's defensava! Y encare que molt catòlic, apostòlic y romà, y sense haverse cremat las cellas estudiant, practicava en aquest punt las teories de Darwin sobre la lluita per l'existencia.

Pero 'l Sr. Jeroni no era sol.

Del matrimoni que va contréure un mes després de haver plantat botiga, no li quedava ja la dona, una buura de treball, que va morirse aniquilada, 'l dia mateix que D. Jeroni realisava son somni daurat, de reunir la fortuneta que li permetia retirarse. Pero li quedaven dues fillas: la Carmeta y la Mariò.

* * *
—Tinch d' alabar las perfeccions físicas de aquests dos pímpollos?

No: ni elles aspiran á ser guapas, ni 'l seu pare las criava pèl regalo del primer jove enamoradis que li dongués la gana de recorre 'l camí de son cor.

Modestas y recatadas, senzillas é ignòcents eran l' encant del barri, y 'l modelo mès perfecte que las mares del veïnat citavan á sas fillas, quan aquestas teñian perdalets al cap.

—Mira las fillas de D. Jeroni, deyan las mares: no hi van pas ellus al ball... Mira quinas noyas mès bonas... De la iglesia á casa; de casa á la iglesia.... No se 'ls coneix cap enredo.... y aixis tothom las respecta.

Verdaderament tant la Mariò com la Carme eran dos tipos del bon temps de la vellura, que avuy no se 'n veuen gayres. Associadas á las *Hijas de María*, si alguna diversió 's permetian era cantar á la parroquia, porque encare que no sabian de música, coneixian un capellá que 'ls ho ensenyava tot. També anaven al rosari de la Reparadora, exercici higiènic fisica y moralment considerat, porque obliga á llevarse demati y vè á ser una especie de ayguardent espiritual que reconforta l' ànima per tot lo dia.

Com es molt natural, sobre tant sòlits fonaments de creencias y sentiments religiosos, no podia menos de alsars'hi un hermòs edifici de pietat divina y humana.

La Carmeta y la Mariò no eran solzament dos bonas cristianas, eran ademès dos fillas exemplars.

Aquell manament de la lley de Déu «Honrar pare y mare» 'l tenian incrustat al cor. Per ellas lo Sr. Jeroni era la imatje de Déu sobre la terra. No solzament 'l estimavan, sinò que 'l venerabam... Davant d' ell acalavan la vista á terra, com si 's trobessin davant del Santissim. Una petita indicació del pare era una ordre per las fillas. Segur estich que si 'ls hagués dit un dia: «Tiréuvs al pou», s' hi baurian tirat sense vacilar.

Aquest amor, aquest afecte intim, arrelat, inmens, que no discuteix ni pensa, ni repara en res, va posarse de relleu 'l dia en que 'l Sr. Jeroni va caure malalt, per no aixecar-se'n.

Are 'ls diré com va ser.

* * *

D. Jeroni tenia quatre testos al balcò qu' eran la sèva delicia. Ell escarbotava la terra, ell regava las plantas, ell apuntalava las floretas. ¡Cuidado que ningú las hi hagués tocatal! Estaba engelosit dels quatre testos.

Donchs un dia borrascos de la tardor, un qu' ell regava com de costún las plantas del balcò, devia sortir calent de casa sèva, lo cert es que un aire ya tocálo y li va succeir lo que als vidres de quinqué quan una corrent d' aire 'ls fereix, s' esquerdan. Lo Sr. Jeroni va force la boca, y va ferirse del quarto esquerra.

—Ay qué tinch!... Ay qué tinch!...

Impossibilitat de caminar, las noyas van portarlo al llit á pes de brassos, van enviar á un vehí á buscar al metje, y van valerse de un vehí porque elllas 'pobretas' desde 'l primer moment van ferse 'l propòsit de no sortir del quarto mentres son pobre pare estigués al llit.

Propòsit que van cumplirlo, com veurán vostés, fins despresa de la desgraciada mort del seu pare.

Lo metje va moure 'l cap ab desconfiansa, y elllas van plorar.

Després del metje 'l capellá. Lo capellá vá confesarlo, combregarlo y extremaunciarlo, y elllas van plorar.

Pero, amagant las llàgrimas, quan podian, per no donar mès pena al pobre malalt que s' anava fonent com una candela posada cap-per avall.

Perque elllas no 's movian del quarto ni per menjar ni per dormir.

—Carmeta, deya la Mariò, mira qu' hem de donar camamilla al pare: ves á la cuyna á buscarne.

—No, veshi tú: jo m' estaré aquí á veure si necesita alguna cosa, responia la Carmeta.

—Vaja, anembi totas dugas.

Solzament en aquest cas abandonavan per un curt moment lo quarto del malalt. Fins á tal punt arribava la rivalitat que posavan aquells dos àngels en servirlo y cuidarlo.

* * *

D. Jeroni va morir.

Lo metje ja ho havia dit:—Será joch de pocas taules.

—Y ellas van abandonar lo quarto?

No, llavors menos que may. Fins aquell punt havian complert com à fillas, desde llavors las tocava cumplir com à cristianas.

La Carmeta y la Mariò van passar la nit resant junt al cadáver.

Vingue l' hora del enterro, y se n' endugueren al pobre Sr. Jeroni: los parents próxims y remots del difunt van assistir á pagarli 'l últim tribut; pero ni la Mariò ni la Carmeta van moures' del quarto.

Ja es fora l' enterro, ja 'ls capellans han tombat la cantonada, ja no se senten los seus cants... La Mariò va per obrir lo balcò.

—Hont vas? li pregunta la Carme.

—A pendre una mica l' ayre... Aquí m' ofego.

—També vinch.

Y las dos fillas adoloridas, afinadas de no menjar, ab los ulls á mitj cap de no dormir, surten al balcò, respirant l' escasa atmòsfera del carrer de 'n Llástichs, suficient empero per ferles petar las dents y donarlas esgarrifansas.

—Carmeta, diu la Mariò: estás mol groga, tremolas, tens febra... Vésten al llit, corre, pobretà, vésten al llit.

—No, no puch mourem d' aquí entre mitj de aquests testos que cuidava 'l pare... Encare 'm sembla que 'l veig. ¡Pobre pare!

Un quart ó mitj' hora de silenci. Tant la Carmeta com la Mariò no fan mès que mira 'ls testos... Sembla que se 'ls menjan ab la vista. En aquells testos hi está concentrada la quinta essència del amor filial.

—Mariò, diu la Carmeta, ¿vols ferme un favor?

—Demana.

—Sens' perjudici de lo que 'l pare disposa en lo seu testament, jo 't daré tot lo parament de casa, mobles, robes, joyas y cuberts... Tú dónam aquests testos: no vull mès que aquests testos.

—Ay Carmeta, lo mateix volia dirte: dónam aquests testos y quedat tot lo demès.

—Es que jo ho faig, perque per mi son lo millor report del pare.

—Jo ho faig per lo mateix.

* * *
Anava fentse fosch. Van tornar los parents del enterro y las dos nenes no 's movian del balcò.

Al balcò van rebre 'l pésam y al balcò van despedirlos.

Tots los esforços que aquells van fer per tréurelas del balcò van resultar inútils.

Van encendre 'ls fanals, y ellas seguian al balcò; van tancar-se las botigas, y encare no 's movian, van sortir los serenos, y al últim la Carmeta va dir:

—Vaja, acabém, o sinò aquí 'ns hi gelariam. Arrenquem las plantas, vuidem la terra y partim's ho.

Y en efecte, colgadas dintre dels testos van trobarhi 600 unsas que una à una havia anat enterrant lo señor Jeroni.

¡Oh sant amor filial!

P. DEL O.

FILOSOFÍA PRÁCTICA.

Tot lo del mòn es veritat y es mentida.
Totas las cosas son bonas y son dolentas.
Tot es possible y es impossible.
¿Se van enterant de lo que vull dir?
¿No? Hasta cert punt no ho extranyo, perque las meves afirmacions son tant confosas, que jo mateix ab prou feynas las comprehench.
Pero no hi fa res: seguim endavant, que molt serà que al cap de vall no 'n treguem l' ayuga clara.

Segurament ja haurán sospitat, ab tants rodeigs y circunloquis, que vaig à parlar del cólera.
Si senyors, no s' han equivocat. Lo cólera mereix la pena d' ocupar la nostra atenció, a fi de evitar per tots los medis que pugui ocupar lo nostre cos.
Pero no m' hi atrevit a abordarlo de *frente*, perque ab aquest tipo es precis procedir com ab un amich quan li volem enmattellar quartos: primer de tot s' ha de parlar de mil cosas per distreurel y quan ja està marejat... ¡pataplam! se li aboca la demanda entre cap y coll, y se 'i arreplega de ple à plè.

Aquest article vá dedicat als timoratos: no à aquells que
«dien prudentemente»
»que nunca en una mesa
»deben ser trece,»

Sinò als ignocents que 's creuen de bona fé que 'l cólera mata a las personas conformes y honestas.

De cada cent individuos que 's moran del microbi, als noranta nou los mata la pòr. Això es tant positiu, qu' estich segur que cap dels que s' han mort m' ho desmentira.

Partint d' aquest principi, vaig à entrar en materia. Si realment estan espantats, segeixin llegint y no se 'n penediran. Si son *esprits forts*, deixin l' article y passin de llarch. Al fi y al cap no perdràn gran cosa.

Sembla mentida que hi hagi un espanyol que tingui pòr de morirse.

¡Com en aquest pais s' hi está tant bè!

¡No hi ha gent que, aburrida de las cosas d' Espanya, agafa 'ls trastets y se 'n vá a América à buscar la fortuna... ó à trobar probablement la desgracia?

Pues, perquè ha de fer tanta feresa agafar los trastets y anarsen al altre mòn? ¿Qué 's pensan qu' es gayre mès lluny que América?

Y sobre tot, sapiguent que 'l passatje es gratis y que no 's té noticia de que hi hagi hagut may cap desgracia pel camí.

Ja sé que dirán vostés.—¿Perquè no hi vas tú?

Perque may m' ha agradalet viatjar: vels'hi aquí.

Si no fos això qui sab ahont seria à horas d' ara!

Pero torném al nostre assumpto.

Tot això que contan dels microbis, es mentida.

Ja veuen que no hi gasto embuts: mentida.

¡Microbis! Qui n' ha vist?

Los sabis piou s' escarrassan explicant que ab lo microscopi 's veuen perfectament: tot això son caramandulas pera embaucar als càndidos. Y després, que dels animals que sols se veuen ab vidres de multiplicar, ja se 'n poden ben riure. Una bestia que 'ls pugui mossegar, ó donar una banyada ó etzibar un raig de còssas; això es una bestia temible; pero un pobre animalel qu' es un milló de vegadas mès petit que una pussal... qu' volen que 'ls fassi, l' infelis?

Ja n' hi ha de microbis; pero no son los que 'ls sabis diuen.

¡Saben aquell fulano que no mès coneix la O perque es rodona y la I perque es prima y té la pretensiò de ficarse à consejal! Pues aquest es un bon microbi... ¡que 'n porta de malicia!

¡No han reparat ab aquestas sirenes que cap al tart converteixen la Rambla en una romeria

«que no hace honor
»al alcalde ni al señor gobernador?»

Pues aquí tenen mès microbis.

¡Han vist aquestas criatures de trenta anys y pico que cada dia davant de ca 'n Llibre 's prenen la llibertat d' interrompre 'l pas del públich?

Donchs son tant microbis com los anteriors.

¡Ne volen mès!

Ignoro hasta quin punt los haurán tranquilisat las consideracions que fins aqui hi vingut fent.

La pòr—es precis confessarho,—neix en las personas expotáneamente com los bolets. Hi ha gent que al hi-

vern té panallons; n' hi ha que al istiu té grans al nas. Y de la mateixa manera n' hi ha que en épocas de cólera té pòr. No s' hi pot fer mès.

Trobarian mal intencionat que, posada la qüestió en aquest terreno, los faria un sermó d' un' hora, acabant per burlarse de la sèva pòr, sense fer res pera curarla.

May hi tingut aquest modo de pensar. Tolerancia avants que tot. Jo respecto 'ls gustos de tothom, las ideas de tothom y la pòr de tothom.

Y al respectarla, procuro destruirla de bonas en bonas, com aquells governants que, tot y respectant la llei, la fan servir per paperinas.

Si senyors: lo meu crit no es ¡Guerra al cólera! sinò ¡Guerra à la pòr!

¿Com se fa aquesta guerra?

Aixis:

Primer: Pensant que aquest mòn es una vall de llàgrimas y contribucions.

Segon: Recordant que 'ls que 's moren primer s' es talvian la feyna d' haverse de morir despresa.

Tercer: Tenint present que 'l cólera es un fatxando què no mès ataca als que 'n fugen.

Y quart: Resumint l' higiene y 'ls presservatius en la fórmula següent:

Tranquilitat + bon humor + poch treballar > bona tèca + bon tabaco + bon vi.

Las senyoras, com que de tabaco no 'n gastan, en lloc de fumar poden fer ganxet.

Es també molt convenient portar un bosseta plena, no de cànsfora, sinò de rals.

Y llegir algun periódich que tingui bona sombra. (No dich quin,... perque suposo que ja ho compendran.)

Ab lo dit basta y sobra. Seguint atentament las mèves indicacions, podrán morir de tot lo que vulguin, mènos del cólera.

Una advertencia y acabo.

A pesar de que hi procurat ser clar y concís, tal vegada no haurán comprés gayre l' intenció d' aquest article.

Si per cas, tinguin en compte que 'l titol ja anuncia que vaig à parlar de *filosofia*; y ja se sab que aquest genero es una mica misteriós y enrevessat.

Y sort que la filosofia mèva es práctica que si fòs teòrica... No 'ls arrendaria la ganancia.

J. LADIV.

No 's pot negar que Barcelona es prudentissima y obediente. Tots los metges han dit que un dels preservatius mès poderosos contra 'l cólera es la distracciò, y 'ls barcelonins s' ho han escoltat tant bè, que tìrantsho tot à l' esquina, a riscos de tornarse jeperruts, se diverteixen qu' es un contento.

O sinò à la prova.

Vajin al *Bon Retiro* cada vespre y 'l veurán plé. Allí sentiran óperas bonas, bonicas y baratas, cantades ab tota la voluntat del mòn, y aplaudidas ab tot l' agrahiment del que per dos rals pot entrar al *Liceo*... d' istiu. Mirat baix aquest aspecte, s' ha de confessar que aquells artistas se portan com uns homes. Aquest dia varen donar un *Faust* que Dèu n' hi doret: la Boy-Gilbert, en Bruno —que cada dia adelanta pàsmosament,— en Morales, xicot molt trempat y que farà carrera, y altres, van treure de la preciosa ópera de 'n Gounod tot lo partit que se 'n pot treure en aquell teatro.

Salíem al *Tivoli*. Aquí, entre 'l *Rey Reyna*, *Niniche* y la *Diva* se la campan qu' es un gust. Lo públich hi troba comoditat y frescura, y ho veu

«tototototodo tan bonito,
tan apañadito,
tan arregladito,»

que à pesar de acabarre cada nit la funció à las mil y quinientas, no 's cansa may de tornarhi, sobre tot sapiguent que allí 'l públich es l' amo y que li repetiran tot lo que vulguin, encara que sigui una dotzena de vegadas.

Novedats està per llogar: diumenje va obrirre per donar dugas representacions de *Marina*, en las quals l' intrépit Batlle va probar que sab hont té la ma dreta. No vull dir que cantès ab las mans, sinò que va portarse com un ángel. ¿Y la companyia d' ópera, Sr. Ignasi?

Al *Espanyol* també hi ha *huelga*; pero 'ls diumenges s' hi fa alguna cosa. Es clà: com lo diumenje es un dia consagrat al descans y en aquest pais tot se fa al revés, l' *Espanyol*, com altres teatros, reposa 'ls dies de feyna y treballa 'ls dies de festa.

Jo no hi vaig anar, perque no hi trobat encare 'l sistema de ser à varios puestos à la vegada; pero un aficionat al genero va dirme que havian fet *Urganda la desconocida*, y que no era tant *desconocida* com suposan.

«*Ribas*. La companyia del infatigable Tutau ha

tornat al Born després de rodar lo mon. Vull dir, que realisada la profitosa campanya que cada istiu emprén per Catalunya, ha fet cap à Barcelona. Ignoro hont pensa establir-se definitivament; sols sè que 'l diumenje passat va presentarre en lo teatro *Ribas*, tant trempada com sempre, donant *Las aves de rapinya* à la tarda y la preciosa *Mesonera del Leon de oro* à la nit. Es intill dir que 'l públich va tributar à la companyia merescuts aplausos, especialment à la simpática *Mena y al bravo Tutau*.

Lo *Circo Ecuestre y elefantestre* com sempre. Dilluns va ferse 'l benefici dels clowns, ab una funció que, segons resavan los cartels, havia de ser *desinfectant*. Y, en efecte, va serho. Figúrinse aquella colla de plagas, que quan treballan à benefici de l' empresa ja fan tant xibarri, si n' havian de fer lo dillums, que treballavan à benefici seu! Hi va haver de tot: salts, balls, música, bofetadas (entre ells, per su puesto) y la mar de barbaritats cómicas y gimnàsticas. En fi, que valia mès allò, que no pas una ruixada de cloruro.

Au revoir!

N. N. N.

A CAU D' ORELLA.

Ja s' acosta, vida mia,
pels nostres cors l' hora hermosa
en que ha de venir confosa
la prosa ab la poesía.

Ja es tant apropi, que es precis
comensar las excursions
per carrers y carrerons
à veure si 's troba un pis.

No tenint *argent* de sobras,
si es un quint, no 'ns do rezel;
com mès alt mès prop del cel
que es patrimoni dels pobres.

Per mi 'ls alts son los millors,
que hi porta 'l sol sos raigs bells;
jo podré tenirni auçells,
y tú alguns testos ab flors.

Sent un quint, si 'ns du desgana
l' amor, serà un benefici,
perque faré un exercici
y això desperta la gana.

Lo que havém de procurá
primer que tot durhi al pis,
es pà y carbó, perque aixis
diu que may nos faltará.

Comprarem la calaixéra
prop del Pi, al carrer dels Banys,
que al Encant duran pochs anys
perque la feyna es grullera.

S'lieria un xich modesta,
un sofà per tú, y per mi
escullire un balanci
per gronxarmhi fent la siesta.

Y com tú no ets de las mancas
per conservarho millor,
y aixis farà mès senyor,
hi posarás fundas blanques.

Per Tots Sants la torradora
anirém à comprá al Born
y graixonera pe 'l forn
portá 'l gall quan sia l' hora.

També hem de fer de manera
que en l' armari, arrenglerts
tenirni copas y plats
al voltant d' una sopera.

Per menjá una taula ab alas
per si 'ns venen convidats
poguer cabréhi tots plegats:
res de catifas, ni galas,
ni portiers: un transparent
à la finestra, y aixis
lo baixaré si es precis
perque no 'ns vegi la gent.

Ab això y la netedat
podrem tenir 'l nostre niu
com una gloria, joliu
y sempre bén endressat.

Lo que vull, per mès que boja
diguis à ma pretensiò,
es tenir un llit bén bò
y bén tou... No 't tornis roja,
puig ja t' he dit, vida mia,
que s' acosta l' hora hermosa,
en que ha de venir confosa
la prosa ab la poesia.

S. ALSINA Y CLOS.

ESQUELLOTS.

L' altre dia ván subastarre à ca la Ciutat los objectes embargats al *Diluvio*, llavors del augment de las tarifas de la contribuciò pèl célebre Camacho.

Tres anys s' han necessitat per acabar l' expedient!
De manera que si lo embargat en l' any 82 en lloc de ser una escaparata y un retrato hagués sigut un cistell de pinyols de prèsser, ara com ara ja s' hauria convertit en un floret de presseguers qu' enamoraria.

Si es veritat que *las cosas de palacio van despacio*, las cosas de ca la Ciutat encare hi van més.

Un dels trastos embargats, una escaparate que conté la preciosa imatge de D. Paco Primera Pedra, va moure tal entusiasme entre l' públic, que á l' aranya estira cabells se la varen disputar una infinitat de persones, quedant per si rematada en 4,000 pessetas á favor del president d' una societat humorística.

—Quatre mil pessetas per una figura! —deya un espectador mal-humorat. —Ni pèl mateix original las donaria!

Acabada la subasta, l' escaparata fou passejada pels carrers de la ciutat, seguida d' una orquestra de dos cegos y d' un acompañament numerós.

La gent s' aturava á contemplar la professó, sense compendre lo que allò significava.

—Quin sant es aquest? —preguntava un mirón.

—Sant Francisco Rius y Taulet, —vá respondre un altre. —Ha rellevat á Sant Roch perque ja es massa vell, y ara l' passejan en professó perque 'ns salvi del cólera.

Un detall. Junt ab lo Sant Rius, hi anava l' retrato de D. Isabel II.

S' ha publicat la llista dels individuos que han de formar la Junta d' auxilis de Barcelona.

Los noms s' han reunit sense cap dificultat.

—A què no's logra tant facilment reunir les persones?

Ha pujat lo preu de la carn.

Ab tal motiu, un bromista deya á una senyora...

sospitosa y extremadament grassa:

—Vamos, ara si que ho tindrà bè...

—Perquè?

—Perque la carn ha pujat de preu, y com que vosté...

—Li adverteixo que la mèva carn no 's ven ni 's menja.

—Dèu nos en guart d' un cas apurat! Mirí, diu que pèl siti de Girona, no ván tenir altre remey que menjarrat.

Agena completament á la redacció, vam publicar en l' últim número una poesia titulada: *L' interventor del carril*.

Alguns dignes interventors de la línia de França, ab una susceptibilitat que 'ls honra, creyentse aludits y ofesos per certas frasses un tant ambigues de dita composició, han formulat justíssimas queixas que no podém menys de atendre.

Sens dupte que l' autor, á qui no coneixém, no ha tingut la intenció de mortificar á tant pudentorosos empleats; pero siga com vulga, amichs de donar á cadaú lo seu, no tenim inconvenient en declarar que retxassém tot lo que pugui ferir en lo més mínim la inmaculada reputació dels aludits interventors.

Lo cólera, que era á Valencia, ha aparescut á Márssella: es á dir que ha crusat per davant de Barcelona, y ha passat de llarch.

Alguns suposen que aixó ho ha fet perque sabia que aquí li farian molt mala arribada.

Altres diuhen que ho ha fet perque ha averiguat que en Fontrodona tractava de desafiarlo... á can Martin.

Y 'ls més ben enterats asseguren que ja anava á desembarcar, pero que al veure l' monument á Colón, s' ha cregut que allò era un forn pera escalibarlo á n' ell y ha tocat pirandó á marxes dobles.

Alguns músichs demanen que en la galeria de catalans ilustres s' hi coloqui aquest any lo retrato d' un músich célebre.

Ja tinch lo candidat. En Girona, gran tocador de violí ó de violon.

Lo simbolisme, aquella ciencia que practicavan los pobles egipcis y babilonis torna á estar de moda.

Quau cert es allò que diuhen de que tot lo antich torna!

Perque avuy torna á usarse l' simbolisme á tot pasto.

—Ne volen una prova? Arribinse als aparadors de ca 'n Cabot carrer de Fernando y hi veurán una joya que 'ls que mangonejan lo poble de Sans regalan al gran Sedó, autor de la segregació de aquell poble del municipi de Barcelona.

La joya es una planxa.

A la planxa de 'n Sedó, la planxa dels vehins de Sans.

—Hi ha cassos ó no hi ha cassos?

Aquesta es la pregunta que 's dirigeixen en l' actualitat moltissims barcelonins. —No hi ha ningú que respongui?

Las autoritats callan; la prempsa no diu res per no alarmar.

Los únichs que podrian dir alguna cosa, fan un bциальн y 's moren.

—Donchs es cert que hi ha cassos? preguntarán vostés.

—Si senyors: hi ha cassos; pero no de cólera; hi ha cassos de fam!

També en alguns barris, principalment á la Barceloneta, hi ha hagut algún cas sospitos.

—De fam?

—No senyors: aquests han sigut de menjar. Una tunyina mitj podrida ha fet l' efecte de microbi.

Escoltin, senyoras autoritats, quon' hi ha prou ab las tunyinas que 'ns dona l' govern, que 's consenti que 'ls peixaters l' hi fassan la competència?

A Tortosa hi ha hagut una huelga de criadas.

—A Salamanca n' hi ha hagut un' altra.

Lo ministre de la Guerra ha de prendre cartas en l' assumpt.

Una de dos: ó arreglar la huelga, ó aumentar lo ranxo dels soldats.

—Com s' ho farán los Xanxos y 'ls Quimenas sense una Pepeta ó una Tuyas que 'ls cridi y 'ls regali?

Tothom se queixa de la carn que s' expén á Barcelona, que vé del moro.

Y tothom se queixa ab rahò.

—Del moro hi havia de venir lo vi, en compte de la carn, deya un consumidor.

—Y perquè l' vi precisament?

—Perque venint lo vi del moro tindriam la garantia de que no fora batejat.

Lo que l' hi passa al Dr. Ferrán no es nou.

Totas las invencions han trobat obstacles, de tal manera que 'ls que més haurian de protegir-los son los que més los han contrariados.

En la lley 5.ª del llibre VII de la Novissima Recopilació s' hi troba un párrafo en que 's regoneix que la vacuna pot propagar lo contag de la verola y 's prohibeix terminant que s' inoculi á ningú de cap poble en que la verola no hi estiga bén estesa.

Item més: se precisa que, pèl cas de que algú s' inoculi, se pendràn totas las precaucions perque tant l' inoculat com sos assistents, al sortir de la població no 's tractin ab ningú durant tot lo temps que puga durar lo contag.

Resultat: estupides pura.

Consolis, Dr. Ferrán.

Lo gran Jenner no vá arribar á la inmortalitat sinó després de recorre un llarch camí sembrat d' espines.

Camini vosté ab esperansa, que també hi arribará. Los detractors mateixos l' hi accompanyan.

Segons diuhen alguns periódichs, á Sabadell s' ha inaugurat la plassa de toros ab un gran escàndol.

A la porta vá haverhi descalabraduras y dos atropellos de cotxe, y á dintre de la plassa xiulets, cops de pedra, un guardia d' ordre públich ferit y crits de «arrossegüeu» dirigits al arcalde.

Son corridas de nova invenció.

—Que s' corren avuy? —Homes ó novillos?

—Ni novillos ni toros: se corren arquedes y polissóns. —Ca si cuando nos ponemos, salimos más endaluces que los hijos de la tierra de María Zantizima!

S' han posat en venta uns llapis que fán lo mateix efecte que la mostassa.

D' avuy endavant no 's dirá, pues: —A aquest malalt li posaré un sinapisme, sinó: —L' hi escriuré un sinapisme.

En los estanys de Barcelona no hi ha cajetillas de certa classe.

Millor: un veneno mènos.

—

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Quan se té l' un al revés
á cartas, se fa l' ullot,
y dos-tres-dos un vellet
que no vol llum de res més.

No augmenta lo que 's dos-tres
ni dóna qui vol quitar.

Prometent llibertat dar
lo tot embabieca á Espanya;
jo no sé si es que 'ns enganya
ó que ell se deixa enganyar.

UN PÀG.

II.

Va fer un gran hu l' Ambrós
cridant per tot lo veynat
perque s' havia punxat
ab una tot á la dos.

ELEIXEAR COMA.

SINONIMIA.

Me digué ahir la Claretia:

—De quina tot vens Marsal?

—Vinch de tot de la Riteta

que ahir morí de total.

J. P. DE VIDRERAS.

CONVERSA.

Entre noys:

—A quin colègi vas Pepito?

—Massa que ho sabs, al de Sant ..

—No parlis més tots dos ho hem dit

J. ASMARATS.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que trayentli cada vegada una silaba del seu davant, dongui 'ls següents resultats.

1.ª Utensili de cuyna. 2.ª Lo que un mal governant fa á una nació. 3.ª Ne gastan molt 'ls sabaters. 4.ª Cosa propia del mar. 5.ª Nota musical. 6.ª Una vocal.

LEANDRO.

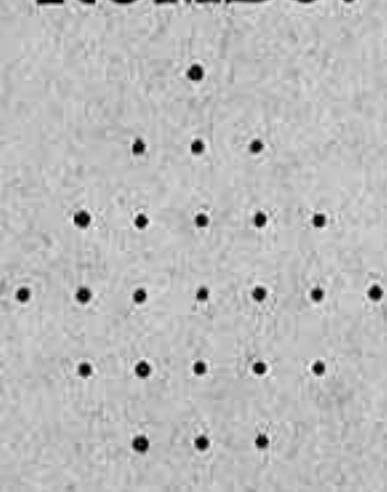
TRENCA-CAPS.

ROSITA.

Combinar las lletras de aquest nom de modo que formin un poble català.

R. CARBONEL-LO.

ROMBO.

Omplir los pichs ab lletras de modo que llegidas verticalment y horisontalment dongan los següents resultats: Primera ratlla: consonant.—Segona: un peix.—Tercera: nom de dona.—Quarta: id., id.—Quinta: capital.—Sexta: molt poca cosa.—Séptima: consonant.

UN CIVILISAT BÁRBARO.

GEROGLIFICH.

DA qui VAN

Joseph

DAR ira RERA

K l.

J. LANEU A.

QUESTIONES

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª. —Porte-ra.
2. ID. 2.ª. —Pla-ta-no.
3. MUDANSA. —Lletja-Fetje-Metje.
4. ACENTIGRAFO-DOBLE. —Dona-Casá-Doná-Casa.
5. CONVERSA. —Graciamat.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH. —Ricardo.
7. TRENCA-CAPS. —Darnius.
8. GEROGLIFICH. —Per punts los sastres.

CURACIÓ SEGURA

DEL

CÓLEREA

PEL

Dr. TUNISI

Un folleto de 32 pàgines

Preu 4 rs.

Se ven en la llibreria de Lopez, Rambla del Mitj, 20.

GUERRA AL CÓLEREA!

INSTRUCCIONS PER COMBÀTREL, ESCRITAS EN VERS PEL

Dr. C. GUMÀ

Catedràtic de medicina humorística.

Segona edició. —Preu 1 UN RALET!

LA CÓLEREA Y LA MISERIA

UNA CARTA AL DR. FERRAN

pel DR. C. GUMÀ

catedràtic de medicina humorística y autor de
Guerra al cólera!

Preu 2 rals

Aquestas obres se venen en la Llibreria Espanyola de Lope, Rambla del Mitj, 20, principals llibreries, kioscos y à casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 31 y 32.

L'únic modo d'escapar-se de la calor, es viure, menjar y dormir dintre 'l mar.

La carn puja, mentres los quartos baixan.

Y mentres la fe baixa, les fés de batisme pujan.

Las estampas de las monjas de Manresa.
¡Alsa, Sr. Ferrán, que ja li fan la competencia!

La subasta de Sant Rius.
¡4.000 pesetas...! ¿Quién dona más?